

ABONAMENT:

pentru

Austro-Ungaria:

Pe an cor. 4.—

Pe 1/2 an c. 2.—

pentru

România și Streinatate

Pe an cor. 10.—

Un nr. 10 III. —

Olteanul

FOAIE SĂPTĂMÂNALA, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.Scrisori nefran-
cate se refuză.Manuscripte nu
se înapoiază.

Director: DR. IOAN ȘENCHEA.

Apare Duminica.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

Roadele binefăcătoare ale păcii.

În mijlocul atâtor frământări ale anilor din urmă, când omul nu mai spune cu graiul viu aceea ce-l doare la inimă, ci pravul de pușcă și revolverul sau bomba tălmăcesc păsurile inimei sale, e un lucru folositor să ne gândim cât de cât la roadele îmbelșugate ale unui traiu pacinic. Și aceasta cu atât mai vârtos s'o facem, ca nu cumva gândindu-ne prea mult la frământările din ziua de azi, să ne lăsăm duși de glasul înșelător al războiului. Vorbind despre pace, trebuie să vorbești și despre războiu.

Deci, ca să cunoaștem mai bine roadele păcii, trebuie să înșirăm în câteva cuvinte starea zilelor de azi. Însă, când vorbim despre stările războinice de astăzi, noi facem lucrul asta din punctul acela de vedere, ca să arătăm oamenilor, ce folos mare aduce un traiu liniștit între popoare, și în schimb ce pagube însemnate pricinuesc războiul în tot avutul și vieța popoarelor.

Dacă aruncăm o scurtă privire asupra celor 4 ani din urmă, vedem că odată cu prăpădul ploilor, cari în multe părți au pricinuit pagube mari economice, au pornit la preumblare și doamna pușcă împreună cu sulița, și viteazul domnul tun, ca să vadă, ce mai e prin lumea asta mare.

Locul cel mai potrivit de preumblare și la-u ales Balcanii, căci prin desigurile pădurilor de pe crestele munților și prin înfundăturile văilor puteau călători în așa chip, cât să nu fie văzuți de prea multă lume, ca nu cumva pizmuindu-le fericirea să-i atragă, fără voia lor și în alte părți ale Europei.

Așa au pornit într-o călătorie de mai bine de un an de zile printre Turci, Bulgari, Sârbi și Muntenegreni împrăștiind tuturor cu mână largă, gloanțele și praful de pușcă, pe cari și-l adunaseră ani dearândul în magazine destul de mari și spațioase. — Acesta a fost primul războiu balcanic.

Dela o vreme s'au ostenit și călătorii noștrii, de atâta umblare și s'au pus la odihnă pe câteva zile, ca să-și aducă aminte prin ce ținuturi au fost primiți mai cu drag, ca pe acolo să-și continue călătoria.

Popoarele balcanice în vremea asta au pregătit care de care o primire mai strălucită a susnumiților călători.

Astfel s'a început al doilea războiu balcanic, la care a luat parte de data asta încă un popor umblat și datat cu fumul de pușcă și de tun, poporul românesc. În chipul acesta pușca și tunul au pornit din nou la preumblare și nu s'a mai oprit vre-o 10 luni de zile, când se osteniseră deabinele și voiau să-și hodinească puțin ciolanele frânte de oboseală.

Atunci se încheie pacea dela București, care făgăduia, că va griji de odihna călătorilor osteniți din greu.

Așa și făcu.

Dar se vede, că mulțimea dușmanilor nu voia să le dea pace, să se hodinească și așa cercară să-i neliniștească pe temuții călători.

Și fiind-că le era groază să-i neliniștească pe față, așa începură să le tulbure somnul în ascuns. Când unul, când altul aruncară câte un obiect de copacul, lângă care se puseră la odihnă și începură să-i năcăjiască din ce în ce tot mai tare.

Azi albanezii nemulțămii cu stăpânul lor, tulbură liniștea văzduhului și a oamenilor, mâne Sârbi pun la cale omorârea principelui moștenitor, poimâne Bulgari îndârjiți și nesățioși pușcă asupra pasnicilor români și cine știe de mai lipsește ceva, ca din nou să plece în lumea largă neînfricații călători, tunul și pușca. Firește, că noua călătorie sau preumblare a tunului și a puștei pentru noi oamenii va fii cu mult mai înfiorătoare și mai grozavă, ca cele două dintâi, pentru că semnele vremii arată, că de data asta pe lângă popoarele de mai nainte se vor în-

trece și celelalte popoare ale Europei, ca să le facă o primire vrednică de distincții oaspeți și vrednică de mărirea și puterea lor.

Așa poate, în curând vom vedea încăerate țara Germaniei cu Rusia, apoi Austro-Ungaria cu Sârbia și cine știe dacă vor rămânea nepăsătoare Franția și România.

Aceasta e starea neamurilor din ziua de azi, întrucât pretutindenea suflă un vânt năpraznic, prevestitorul unui mare războiu european.

Și acum să vedem cu ce ne-am ales pe urma războaielor? Cu pierderea miilor de vieți omenești, cu cheltuirea milioanelor de parale, cu împuținarea brațelor muncitoare și Dumnezeu mai știe, câte rele au venit pe urma celor două războaie balcanice.

Decât războiu, mai bine pace. Deși se zice, că pacea nu poate fi fără răboiu, totuși o înțelegere bună între diferitele popoare poate fi. Ba chiar și între neamurile, cari locuiesc în aceeași țară, încă poate fi vorba despre un traiu liniștit și fără prea multe griji nefolositoare.

În casa unde pacea și înțelegerea stăpânesc cu adevărat, acolo vezi numai bucurii, și auzi numai sunete vesele și surâzătoare. Tot așa ținutul sau poporul și neamurile aflătoare într-o țară, dacă trăesc bine la olaltă, fără să se dușmănească, atunci dau înainte cu toate. Oamenii pacinici și sârguincioși vor fi de omenie, vor avea ce le trebuie, nu vor lăcomi la bogățiile altora și nu vor asuprii pe alții, ci-și vor da silința, ca fiecare să-și facă datoria ce-o are.

Unde sălășluește oare pacea? Unde oamenii se silesc să nu se vatemă unul pe altul, să nu să facă stricăciune în avere și cinstea nimănui, în astfel de locuri domnește pacea și bună înțelegerea.

Firește că nu poate fi vorbă de pace, în casa aceea unde numai asupra unuia sau unora apasă poverile casei, iar ceialalți trăesc numai din

sudoarea și osteneala celorlalți. Tot asemenea neamurile și popoarele unei țări, numai atunci pot trăi în pace laolaltă, când pe lângă aceea, că lucră cu toții la înflorirea țării, vor fi băgătoare de seamă, ca să nu fie stânjenit nime în străduințele sale drepte, fie la economie, culturale și chiar politice.

Și ca să se înțeleagă mai bine aceea ce vrem să zicem, să aducem o pildă, care poate fi găsită chiar în țara noastră.

Ca lucrurile țării să meargă bine, e de lipsă, ca toate popoarele să lucreze pentru binele și înflorirea țării.— Dar popoarele numai atunci pot lucra pentru înaintarea țării, când între ele e pace și bună înțelegere. Așadar viața pacinică e izvorul de întărire și înflorire al țării noastre. Și fiindcă spuneam, că de pace numai acolo poate fi vorbă, unde fiecare își împlinește datorința ce-o are, căpătând răsplata cuvenită după lucrul ce-l îndeplinește, astfel între popoarele Ungariei numai atunci poate fi pace, când fiecare națiune ia parte și la poverile și la bucuriile țării, amăsurat puterilor, ce le are și-a slujbei, ce-o îndeplinește.

În urmare, ungurii, românii, sașii, sârbii, slovacii, jidovii și celalalte națiuni ale țării noastre, numai atunci poate domni pacea și bunăînțelegerea, când toți vor contribui la binele țării după putință, ce-o au. Și atunci fiecare se va împărtași de bunătățile neprețuite ale păcii, întrucât fiecare își va vedea de economia, cultura, legea și toate ale sale, fără să fie stânjenit, sau împiedecat de nimenea în străduințele sale, dat fiind cazul, că țaria țării, atârnă dela țaria neamurilor, ce alcătuiesc țara. Când un popor vrea să se ridice pe spatele altui popor și vrea să conzume tot ce câștigă celalalt în arșița soarelui, atunci s'a gătat cu toată pacea dintre popoare și prin aceea și cu a țării întregi.

Că astăzi umblă nori grei și 'n văzduh și pe pământ, nu mai încap în doială. Cuprinsul ceriului se descarcă mereu în furtuni primejdioase asupra pământului, care încă stă să descarce mulțimea tunurilor și a puștilor sistem manlicher.

Ne-am săturat cu toții de mulțimea potopurilor mari de apă, cari ne-au îngropat nădejdiile spre mai bine, alor aproape 4 ani de zile, ar trebui să ne săturăm și de furtuna omenească, ce amenință în toată clipita asupra capului nostru.

Suntem dornici după zilele frumoase și călduroase de vară, să dorim și zilele unui traiu pacinic între popoare, care dă dreptul fiecăruia la

viața asta pământească, dându-i slobozenie să ajute fiecare cu ce și după cum poate țara, în care locuște și— trăește.

— pax. —

O tristă boală a copilăriei

Vreau să vorbesc de greăua boală numită în știința medicală Rahitism, și căreia în limba populară i-am putea zice înmuierea oaselor. E o boală foarte răspândită la copii; mult mai răspândită decât să crede; iar urmările ei sunt cocoșeala, strâmbarea picioarelor, și alte beteșuguri ale oaselor.

Boala aceasta isbește pe copii mai ales între vârsta de 6 luni și un an și jumătate; niciodată pe cei mai mici de o lună și foarte rar pe cei mai mari de doi ani. Oasele copilului încep să se înmoaie, și din pricina aceasta creșterea lor e oprită pe loc. Copilul dacă putea să se ridice și să stea singur, acum trebuie ținut, căci altfel cade. Dacă putea să stea în picioare ori să pășească, acum nu mai e în stare. Bolnavul copil zace în pat, întristat și suferind. Dacă vrem să-l ridicăm, să-l luăm în brațe, ori chiar să-l atingem, el plânge și se ferește.

Fața lui e galbenă; chipul lui ca de om bătrân; răsuflarea pripită și anevoioasă; pânțele mari; mânuțele și picioarele de-abia și le mișcă; oasele capului, mai ales spre ceafă, sunt moi; dinții nu mai es la timpul obicinuit, ci întârziează mult; carnea lui se topește pe zi ce trece, încât de multe ori rămâne pielea și osul; culcușul lui, mai ales la începutul boalei, e lac de apă, căci bietul copil asudă mult și des. La acestea se mai adaogă și o urdinare, care la mulți răpește și ce bruma putere le-a mai rămas.

Foarte mulți copii mor în timpul acestei triste boli. O bună parte însă mai ales cei cari sunt îngrijiți de medic se vindecă după câteva luni de suferință. Din nenorocire cei mai mulți rămân schilozi sau pociți, căci oasele începând acum iarăși să se întărească, nu-și mai păstrează forma lor obicinuită, ci suferă o mulțime de schimbări. Din pricina aceasta mulți rămân mai pitici și mai nevoiași. La foarte mulți li-se îndoiește șira spinării, și le ese peptul înainte, rămânând cocoșați. La alți li se îndoiește mâinile, la cei mai mulți însă li-se îndoiește picioarele, mai ales dela genunchi în jos.

Care să fie pricina acestei primejdioase și răspândite boale și cum putem feri pe copii de ea?

Cea mai de căpetenie pricină e hrana rea a copilului, mai ales cu prea mult lapte de vacă. De-aceia ra-

hitismul e așa de des în lumea săracă, și printre familiile muncitorilor, la care mama, lucrând prea îndelung în fabrică sau ateliere, nu are timp în-deajuns, să-și îngrijească și să-și alăpteze copilul.

O altă pricină tot așa de însemnată, e traiul înghesuit în locuințe rele și murdare; și soarta asta o au mai ales orășenii săraci și cei cari viețuiesc în localități industriale rău îngrijite. Traiul în asemenea împrejurări e tot așa de dăunător copilului fraged, cum odaia întunecoasă e pentru o plantă.

Copilului ca și omului mare, dar mai ales copilului îi trebuie pe lângă hrană bună, care se găsește numai în sânul mamei, îi mai trebuie, zic, lumină și aer curat. Și dacă nu le are pe acestea, atunci lăncezește și se bolnăvește, iar acolo unde nu intră soarele, intră medicul.

Așa se lămurește de ce rahitismul se ivește mai des iarna decât vara, căci pe vremea rea copilul stă mai mult în casa-i nehygienică; de ce nu se prea vede la țară; de ce se întâlnește foarte rar în localitățile muntoase, acolo unde lumea stă împrăștiată; de ce el s'a înmulțit așa de grozav în țările industriale, și în deosebi în Anglita, unde e așa de răspândit că se mai numește și boala engleză.

Ei dar dacă cunoaștem pricinile acestei boli, care seceră și schilodește atâția copii, putem noi să le înlăturăm? Iată greutatea.

Numai îmbunătățirea stării materiale a lumii de jos; numai îngrijirea de locuințe igienice în localitățile și centrele industriale; numai o gospodărie orășănească chibzuită și înțeleaptă, numai acestea ar putea stânjeni, dacă nu stârpi, rahitismul, ca și multe alte boli.

Hrană bună, curățenie, lumină și aer curat, acestea sunt puternicile leacuri cari preîntâmpină numerease boli. Din nenorocire ele nu se pot prescrie de medic, căci nu se găsesc în vreo farmacie. Să căutăm deci a le avea prin sânguința noastră, priceperea noastră, lupta noastră, și mai ales unirea noastră.

Dr. Const. Popescu.

Despre folosul pomilor și a paserilor.

Cred, că este potrivit dacă vom vorbi puțin despre unele lucruri ce interesează deapaoape viața economică. Acum când toate vietățile să simt mai libere, mai vesele, trebuie să fie o anumită cauză, că sufletul nostru este îmbrăcat în haina bucuriei și buneii dispozițiuni. Trebuie, că în jurul nostru să petrece ceva din care se desprinde cu farmec înviorător pentru ființa noastră cea a-

tât de des supusă neajunsurilor și neplăcerilor vieții vremelnice.

Cauza că sufletul nostru să simte astăzi reinvoit, reintinerit, trebuie căutată în *alcătuirile naturii*, care acum ne zâmbește pretinește.

Natură. Iată un cuvânt ce reprezintă însăși puterea Dumnezească. Priviți sămănăturile, priviți pomii și florile; toate trei transmit șoaptele unei nouă vieți. Bătaia inimii noastre este mai caldă, mai primitoare a influențelor binefăcătoare.

Indeosebi pomii cu a lor verdeață binefăcătoare ne fac a ne împretinii și mai mult cu alcătuirile din natură. Lucrurile din natură încă sunt supuse schimbării timpului. Sunt anotimpuri când totul pare că este adormit; dar primăvara și vara cu ale lor întocmiri firești, nu întârzie a ne purta pe aripile lor desfătătoare, dându-ne nădejdi de o viață nouă și mai bună.

O adiere caldă de vânt primăvărat, ne poartă gândirea noastră pe plaiurile încântătoarelor livezi și prin codri plini de verdeață binefăcătoare. Un ciripit ascuțit de pasări ne chiamă la o muncă tot mai stăruitoare, ne împintenează voința noastră spre executarea legilor demandate de firele naturii.

Fășitul pomilor și arborilor este muzica armonioasă a naturii, care să îngână cu glasul omenimii inviorate de sufletul vărat.

Tocmai pentru că natura — acest paradis omenesc — cu alcătuirile ei așa de frumoase, ne procură atâtea binefaceri, suntem datorii și noi oamenii a ajuta cât este cu putință, cu priceperea noastră la susținerea acestei podoabe.

Mâna omenească, deși pare a fi neputincioasă pe lângă aceea ce a creat natura, totuși poate și ajuta la susținerea și chiar cultivarea unor lucruri ce ne împrejmuiesc.

Așa de ex. pomii pot fi nobilitați și îngrijiți de mâna omenească. Dumnezeu dă pomilor puterea de a crește și rodi, iar noi oamenii suntem datorii cu îngrijirea lor. — Ceeace mâna Dumnezeiască a creat, omul să nu strice, căci atunci să face vinovat de păcatul neascultării și răutății. Pomii și arborii sunt podoaba pământului.

Chiar și raiul de dincolo de mormânt, nu se putea închipui, ca lipsit de frumusețile naturii. Dar aceste podoabe ale naturii își au și normele lor. Chivernisește-le ca să le poți avea. Dacă toată lumea economică își face azi un ideal din creațiunile naturii, dacă toți cari simt binefacerile ce ocură prin însăși manifestațiunea naturii — atunci noi cei cari — în mare măsură ne îndeletnicim cu afaceri economice — de ce nu am ști stima și respecta proveniențele, abundențele ce ni le procură această mamă nepărtinitoare: *natura*.

... Pomii nu numai că sunt podoaba pământului, după cum am zis mai înainte, ci ei ne aduc și foloase neprețuite.

S'a văzut oare vre-o grădină în mijlocul căreia să nu găsim barem un pomuleț, care să nu ne încante privirea? În țări ca Germania, Suedia, e o rușine dacă economii nu au în jurul gospodăriei lor plantațiuni fie acelea de ori ce fel. Să nu creadă nimeni că aici ar fi vorba de niște economi bogați, cari în răsfațul lor material ar putea face ori ce doresc în viață; este vorba mai mult de un îndemn pentru păstrarea și îngrijirea averilor ce avem.

Pomii sunt folositori chiar și pentru sănătatea noastră; ei exhalează adevărată afară aceluia acid care este prinos și trebuincios sănătății noastre. Oare de ce sufletul nostru să simte inviorat și întinerit când treceam printr-o pădure de brad și de ștejar? Causa nu poate fi alta, decât că noi atunci inspirăm acel aer, acele materii, cari sunt binefăcătoare plămânilor noastre.

Alte popoare au înțeles mai de mult rostul și însemnătatea pomilor în viața economică și igienică. Așa de ex. Americanii au format societăți anume pentru ocrotirea pomilor. A ocroti înseamnă a lua în apărare, a lua sub scut.

Americanii înțelegând încă de timpuriu însemnătatea pomilor și paserilor în viața economică nu s'au mulțumit numai a păstra ceea ce ne oferă natura, ci au format societăți pentru apărarea și nobilitarea pomilor aducători de binefaceri.

Dar să nu mergem așa departe cu expunerile în aceasta privință. Oare cine nu s'a simțit și nu să simte bine la umbra pomului și arborelui bătrân? Oare cine nu s'a simțit bine când din merele și perele auriu nu și-a astâmpărat pofta de alinitate?

Oare pomii înfloriți și cu fructe roșii galbene și codrul inverzit să nu fie o frântură din plăcerea inimii noastre? Vedem cu toții, că o șosea fără pomi, fără plantațiuni, pare un drum fără viață, pe când o cărare cu pomi, cu plantațiuni este un fir atrăgător, un magnetism, de privescându-l nu ușor ne săturăm. Și când ne gândim că pomii — această garnitură a naturii — cer o muncă așa de neînsemnată, oare nu am păcătui dacă nu i-am planta cu pricepere, dacă nu i-am nobilita și îngriji, ca la timpul lor prețuite foloase să ne aducă? Colorile florilor sunt diferite, tot așa mărimea și structura pomilor și arborilor diferă esențial una de alta, dar la toate găsim o neștirbită însușire sau calitate și anume însușirea aceea de a ne face ca în anotimpul de primăvară și vară, prin ele să trăim.

Dar în belșugul naturii mai găsim însă și alte regne cari contribuiesc la completarea trebuințelor ei. Unul din aceste regne este *al pasărilor*. Păsările sunt acel element care ne chiamă la trezvie, ele sunt cari ne fac munca plăcută și ușoară. Mai cu seamă pentru economii păsările sunt pretini nedespărțiți. Alaiul pasărilor trebuie să ne cadă bine. Ele sunt niște făpturi de tot nevinovate, așa că dacă ne-am apuca să le stricăm societatea și cuibul lor la orice ocaziune ne-am face dușmanii pe față a ceea ce mâna lui Dumnezeu a zidit. Mulți și dintre cei mici și dintre cei mari, cred că păsările sunt un lucru de prisos al naturii.

Din contră păsările pe lângă unele foarte mici și neînsemnate stricăciuni ce ni le fac ele — avem dela ele foloase întregi.

Iată anume ce-au aflat învățații cari se ocupă cu studiul naturii. Au constatat adevărat că fiecare omidă mănâncă pe zi atâta frunză și floare cât trage corpul ei. În cele 30 de zile dintâiu, aceste omizi sunt foarte mănâncioase și prăpădesc orice verdeață din jurul lor. Dacă o omidă mănâncă pe fiecare zi numai o singură floare, din care s'ar fi făcut un truct, atunci în 30 de zile aceea omidă nimicește 30 de fructe în floare. Câte fructe ne răpește în chipul acesta cele 30 omizi în 30 de zile? Multe de tot. În 30 de zile nimicește 900 de fructe, ceea ce în timp de vre-o 120 de zile ar face 108.000.

De aceea pomii au cel mai mare noroc cu păsările, căci acestea îi cînrăță de omizi cari sunt cel mai mare dușman al lor.

Unde mai punem, că pe lângă că ele — păsările — sunt folositoare, ne mai desfătă auzul cu cântecele lor. Intocmirea naturii e de așa, că mai toate lucrurile să completează, să întregesc unele pe altele. Și ce a-și putea zice acum la încheiere, decât să ne conformăm legilor naturii. Mic și mare să ținem cu jurământ, *că nu vom jigni și nu vom vătăma nici pomii, nici cuibul pasărilor*, căci în felul acesta vom da dovezi că înțelegem rosturile naturii.

Ghimbășanul.

În interesul produsului de poame.

După cum cetim în ziarele economice din patrie, despre negoțul de poame de mare importanță cel preocupă, scriu astfel:

Negustorii de poame din Kecskemét, zilnic expediază câte 140 de vagoane din produsele piersecilor (caise). Le transportă la Viena, Berlin, Roma, la stabilimentele balneare, la București, Constanța, Salonic, ba chiar și în Egipt și în Rusia.

În hotarul năsipos al Kecskemétului pe o estindere de 15 klmtri, pe lângă cerealele ce produc și struguri, și astfel cultivarea de perseci se reduce la o ocupațiune laterală, a cărui venit însă în ăst an se calculează la cel puțin 12 milioane de cor.

Asta ne reamintește, cum mai nainte de vreme să transporta dela Făgăraș o mulțime de mere pătule în România. Intervinând însă războiul vama, care a cauzat mari pierderi economilor, au fost constrinși și avizați numai la piața locală, deoarece nu au avut mare căutare, până ce și-a îndreptat privirea un negustor din Stuttgart. Acesta a transportat câte 25—30 vagoane de mere în Germania, a căror must îl recăpătarăm sub titlul de vin de Rin și de nectar.

Negustorii locali încă au transportat câteva vagoane la Budapesta și România.

Transportul azi e foarte înlesnit prin rețeaua vastă a trenurilor. Negustorii caută orice marfă, dela care pot spera un venit cât de mic. Merele mai fine, ca d. e. pătulele, parmenele de aur, calvilele, jonathan, popine și ponicele și perele de desert să plătesc scump în orașele mai mari și deaceia câștigul după acestea poame e mare.

Clima comitatului Făgăraș, precum și terenul e foarte acomodat, pentru cultivarea acestor specii de poame și în câte 6 ani din 10, putem conta la roadă bună. — Durere însă, că economii noștrii delă războiul vama încoace au neglijat cu totul produsul de poame. Un antreprenor mai mare înzădar caută la noi o cantitate mai mare din vre-o specie, căci nu găsește, iar să alerge după câte puține, nu i-se plătește.

Ar fi timpul să se deștepte și economii noștrii și să înțeleagă, că fiecare pom ocupă un oarecare teritor și că cel ce dă roadă fină ascunde aur în sine, pecând cel netrebnic, ocupând și el tot atâta loc, are puțină valoare. Să plantăm dar specii fine, în locul celor ordinere, de aceea soiuri, bune, care sunt căutate și pentru rodul căror primim bani svântați pentru grădina de pomi.

Bătrânii de sigur ș-or aduce aminte de pometurile minunate înființate de ofițerii regimentelor de grăniceri în jurul rezidenților acelora. Și azi să pot vedea pe ici

coalea resturi de pomi ca copacii de pe acele vremuri. Ca drept urmași ai ofițerilor de graniță, cari nobilitau și plantau pomi cu o mare predilectă, putem privi azi pe învățători. Dumnealor li se impune sfânta datorință de a înștrua tineretul într'ale pomăritului și de a da și exemplu tuturor.

Că domnii învățători, ca conducătorii grădinilor de pomi comunale cum își implinesc datorința, cu prea puține excepții, ne-am putut convinge din statistica apărută în coloanele acestui ziar.

Rezultatul arătat acolo e cât se poate de trist. De ani de zile stă ca o mare sarcină pe umerii poporului grădina de pomi com., fără ca să fi văzut din ea vre'un rezultat, cel puțin pe jumătate mulțumitor. Primăriile comunale o văd aceasta, dar închid ochii la calcularea speșelor, fără ca să pretindă ceva venite reale ca contravaloare dreaptă.

Dar aceasta e încorectă și păgubitoare. Cu neglijențele d-lor cauzează pagube mari locuitorilor. Au doară nu ar încăpea și în buzunarul țaranilor noștri astfel de venite, de cari se împărtășesc cei din Kecskemét?

Puțină tregere de inimă și împlinirea datorinței mai cu scumpătate din partea învățătorilor și a antistiilor comunale și cu timpul și locuitorii comitatului nostru vor câștiga milioane pe urma pometurilor.

Cremene.

Concurs de primire.

1. Fiind elevii Institutului pedagogic obligați să locuiască în Internat toți aceia cari doresc să se înscrie la Institutul nostru își vor înainta cererile de primire la *Direcțiunea Institutului pedagogic gr. cat. român din Balázsfalva—Blaj până în 15 August st. n. inclusive*. Cei-ce au fost și anul trecut alumni ai Internatului vor înzestra cererile lor cu testimoniul ultim, iar aceia cari acum se înscriu pentru întâia dată cu: *extras matricular de botez și testimoniu de pe anul școlar trecut*. Pe lângă aceasta fiecare va alătura la cerere o declarație a părintelui ori a tutărului iscălită de doi martori în care acesta declară, că cunoaște condițiunile de primire și se obligă a solvi taxa anuală regulat. Iar ca rezoluțiunile să se poată expeda francate, petenții sunt rugați să alătore marcele postale de lipsă.

2. Taxa de întreținere e 300 cor. pentru care sumă vor primi cvartir, vipt, luminat, încălzit spălat, în caz de lipsă medic și medicină. Fiecare elev e dator să plătească îndată la intrarea în Internat 10 cor. taxă de înscriere de scaldă și pentru eventuale stricăciuni; suma întrecătoare se va restitui la sfârșitul anului. Elevii cu progres cel puțin suficient și purtarea bună vor fi împărțâșiți cu beneficiu de pâne (țipăi) iar cei ce nu vor avea țipăi vor plăti 4 cor. la lună anticipative. Taxa de întreținere se va plăti ori în trei rate anticipative și anume în 1 Septembrie, 1 Decembrie și în 1 Aprilie, ori lunar anticipative, altfel vor fi dimiși din Internat.

3. Elevii vor aduce cu sine, a) o carte de rugăciuni și anume: Mângăerea creștinului de Ioan Genț, b) 4 părechi de schimburi de pânză sau giolgiu, bune, c) cel puțin 6 batiste, d) 2 părechi de încălțăminte și cel puțin patru părechi de ciorapi sau de obiele, e) saltarea (soc de paie) și 2 le-

pedee (cearceafuri) de pus pe saltea, f) 2 perini și 4 fețe de perini, g) 1 țol sau plapomă, și 2 lepedee de plapomă, h) un lepedeu pentru acoperirea patului cusut ori țesut cu motive naționale, i) 1 perie de vestiminte și 3 perii de încălțăminte, l) 1 perie de dinți, m) cel puțin 3 ștergare și 2 piepteni, unul des și altul rar.

4. Elevii în schimbul taxei minimale de 300 cor. vor avea proviziunea întreagă și anume: a) locuință în sale mari, luminoase, sănătoase, b) vipt întreg, adecă dejun, prânz și cină. La dejun: lapte și o franzelă; la prânz în zile de dulce supă de carne și carne fiartă cu razol și garnitură, Dumineca și în sărbători vor avea și prăjituri. În zile de post supă de legume și mâncare groasă cu lapte, ouă ori brânză; la cină în zile de dulce: friptură cu garnitură ori mâncare groasă cu carne, iar în zile de post mâncări făcute cu lapte, brânză lapte ori ouă, c) spălatul și cărpitul rufelor, d) luminat în timpul receșor, e) încălzitul în timp de iarnă, f) în caz de boală medic, medicamente și îngrijirea de lipsă.

5. Părinții în decursul anului școlar sunt rugați să nu trimită nici un crucer pe adresa alumniilor, nici să li se dea în mână, ci pe adresa superiorității, care se va îngriji să le procure toate cele de lipsă. De asemenea să nu le trimită nici mâncări, ci cei-ce doresc să aibă și ojină să plătească lunar 4 cor. pentru lapte și franzelă.

6. Cei-ce din lipsă de loc nu vor fi primiți în Internat vor putea lua viptul la Internat pentru suma minimală de 20 cor. la lună, plus 4 cor. pentru pâne.

7. Alumnii se vor prezenta cu rezoluțiunile însoțiți de părinții sau îngrijitorii lor, vor plăti taxele prescrise și vor da în seamă obiectele.

Blaj, la 18 Iulie 1914.

Direcțiunea Internatului pedagogic din Blaj.

Procesele Olteanului!

Procurorul — patronul ziaristiceii românești dela noi — a ridicat opt acuze în contra „Olteanul“-ui pentru „politică nepermisă“! cuprinsă în următoarele opt articole:

În Nr. 4, (8 Febr.) „Noi și pacea“; în Nr. 6, 9/II. „Nu e pace“; în Nr. 7, „Trăirile de pace“; în Nr. 9, 2/15 Martie „Chesțiunea păcii în camera Ungară“; în Nr. 11 16/29 Martie „Cum s'a sfârșit vorba despre noi în casa țării?“; în Nr. 14, 6/19 April „Electorale“ statorirea circumscriptiilor (cercurilor) de votare; în Nr. 16, 20 April (3 Mai) „Congregația comitatului Făgăraș“; în Nr. 17, 26/10 Mai „Congregația comitatului Făgăraș“.

Pertractarea s'a ținut în 24 Iulie st. n. la Judecătoria de cerc (ocol) din Făgăraș, — pe baza legii nouă de presă.

Apărarea a susținut-o însuș directorul foaiei noastre dl avocat Dr. Ioan Șenchea, care într'un discurs bine motivat a demonstrat cu textul legii, că în cele opt articole încriminate nu s'a cuprind nici un felu de politică, și că conform legii nu există delict de presă.

Cu toate argumentele nerăsturnabile ale apărătorului, judecătoria a declarat de vinovat pe editor-proprietarul foaiei dl

Constantin Popp, și l'a condamnat la 320 coroane pedeapsă în bani — care în caz de neplătire, să transfoarmă în arest ordinar, precum și la suportarea speșelor. — Semne de pace!

oooooooooooooooooooo

Invitare la abonament.

Aflându-ne în semestrul al II-lea în a. c., văzând că On. cetitori nu s'a grăbesc ași face datoria morală, față de foaia noastră, ținută cu mari jertfe, pentru apărarea intereselor noastre naționale.

Suntem nevoiți a ruga și acum pe stim. foști abonenți și pe cei din prezent se binevoiască ași achita și reînnoi abonamentele. — Iar cei ce sunt în restanță de pe anii trecuți la cari sau sistat trimiterea foaiei, și sunt dați în judecată nu aștepte urmările neplăcute, ca se nu fim de aștepta. Foaia nu se poate susține fără abonamente plătite înainte. — Deci apelăm la stim. abonenți, și i rugăm din nou să ne trimită prețul foii, atât restant cât și prezent.

Cu începutul semestrului din 1 Iulie a. c. deschidem nou abonament cu prețul ce se vede în fruntea foaiei.

Redacția și Administrația foaiei „OLTEANUL“

oooooooooooooooooooooooo

NOUTĂȚI.

— Darea de seamă, ce-o va cere Austro Ungaria dela Serbia se va face în zilele acestea. Cerșetările asupra fapturilor, cari au indemnat ori au săvârșit omorul dela Seraievo s'au isprăvit și sa aflat tot ce e de lipsă. Se zice, că firele omorului duc până la Belgradul Sârbiei, și că indemnătorii sunt oameni cu slujbe înalte. Altă poveste spune că numai sârbii din Bosnia sunt datători de seamă, nu și cei din Sârbia, cari nu știu nimic de plănirea atentatului. Deaceia la Belgrad se așteptă cu inima liniștită scrisoarea Austro-Ungariei.

— Ultimatul Monarhiei către Serbia. — Joi după amiază a fost prezentat în Belgrad Ultimatul Monarhiei, prin care se cere dela guvernul sârbesc, să tragă în cercetare mai mulți ofițeri, cari ar fi mestecați în atentatul dela Seraievo; guvernul să-și exprime regretele pentru cele întâmplate la Seraievo și să desființeze mai multe societăți sârbești, cari agită contra Monarhiei. Ultimatul constă din 10 puncte. Guvernul austro-ungar așteaptă răspunsul guvernului regal, al Serbiei, cel mai târziu până azi Sâmbătă, la 6 oare seara. Așa dar precum să vede turele Austro-Ungariei vor începe a bubui — asta ar fi urmarea!

— Sârbia își chiamă rezerviștii de prin țările streine. Foile aduc știrea că Sârbia voind să stea gata în fața oricărei neînțelegeri dintre ea și țara noastră a trimis poruncă tuturor rezerviștilor aflători în țări streine, ca nu mai decât să se înfățișeze la regimentele lor. Semne de pace.

— Neplăceri între grânicerii români și bulgari. La granița noiei Dobrogii s'au întâmplat mai multe ciocniri între paznicii celor două țări invecinate. De vre-o că-

teva ori grănicerii bulgari au pușcat asupra alor noștri, și-au omorât pe 3 dintre ei. Acum nu s'au mai lăsat nici grănicerii români, și-au împușcat și ei vre-o 6 bulgari.

Din pricina asta pacea între România începe a se clătina.

— **Teologi români din București arestați.** Un grup de 31 studenți teologi din România vizitând orașul Sibiu și câteva sate din împrejurime, voia să se întoarcă în țară cu trenul de Marți dimineața la ora 4 și 6 minute, în drumul către Turnu Roșu, tinerii au cântat imnul „*Deșteaptăte Române*“, au purtat colorile roșu-galben-albastru, ba ci că ar fi strigat „*Jos cu unghurimea*“. Poliția de graniță a luat imediat măsuri, ca jandarmii să oprească pe studenți la ultima stație dela frontieră și să-i aducă îndărăt la Turnu-Roșu unde în curând a sosit și procurorul Dr. Csaki din Sibiu și judecătorul de instrucție Dr. Lakner. Procurorul a ordonat, ca studenții 31 la număr, să fie arestați și transportați la Sibiu. Cu trenul de seară tinerii au sosit în oraș și au fost duși în închisoarea preventivă a tribunalului. Cercetarea se continuă și astăzi sunt încă deținuți.

— **Denumire.** *Dr. G. Popa-Lisseanu*, profesor titular în vătămăntul secundar al școlii liceul Lazar din București a fost numit cu începerea dela 1 Iulie a. e. inspector pentru învățământul limbilor clasice dela școlile secundare din țară. — Felicitările noastre!

— **Moarte năpraznică.** Miercuri în 22 Iulie 1914, locuitorul din Cristian, Dumitru Rucărean, om de 68 ani, venise la Râșnov, ca să cumpere lemne, având cuptor de cărămidă și fiind și de altcum un econom cu stare bună. Cu carul încărcat cu un stânjin de lemne de brad, mergea spre casă mănând caii în pas din vârful carului de lemne. După ce a trecut podul din Ghiuli și ajunsese în Pieță, un lemn a lunecat din car înainte,

căzând pe cai. Căii s'au speriat și au rupt-o la fugă spre casă. Omul a căzut pe oiște între cai. Lângă case osia s'a lovit de închizătoarea unui tei delă marginea pieții. La isbitura aceasta omul a căzut jos și roata dinainte i-a zdrobit capul, iar cea dinapoi i-a trecut peste piept, rămânând mort pe loc. Căruța cu caii s'a oprit la o distanță de 1 m. dela el, după ce caii s'au încurcat de un alt tei ce le sta înainte, trecând unul pe o parte, altul pe alta a teiului. Pe răposatul îl jelește soția și număroasa-i familie, fiindu-i toți copii căsătoriți.

Din nou să adeverește zisa veche, că »omul nu știe în ce ceas a eșit din curte!« Datorie creștinească are fiecare om, ca ori nnde pleacă, să-i ceară ajutorul puternicului Dumnezeu.

— **Pățania unor români în Pesta.** În fața parlamentului din Pesta s'au înfățișat Vineri patru țărani români, cari au cerut portarului să le dea voie să cerceteze casa țării. Cum nu se puteau înțelege, deoarece țărani nu cunoșteau limba ungurească — s'a lătit îndată grozava veste că patru anarhiști vor să între cu puterea în parlament. Au fost arestați bieții oameni și duși la poliție, unde apoi prin talmaci, au arătat că-s patru țărani români, cari se întorc din America și ar fi dorit să vadă parlamentul, iar documentele le sunt în gară unde-și lăseseră bagajele. S'au repezit oamenii poliției la gară și după ce le-au vizitat tot ce aveau prin cufer, s'au convins din actele lor, aflate în regulă, că temuții „anarhiști“ — erau după cum declaraseră ei — niște bieți români din Ungaria, cari în drumul lor din America spre casă, s'au oprit și în Pesta curioși să vadă Casa țării. Au fost lăsați apoi slobozi.

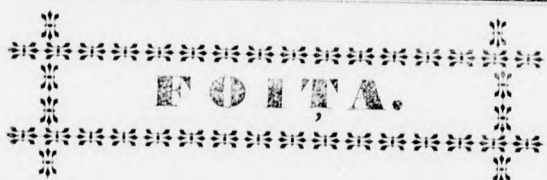
— **Potopuri mari de apă în Dobrogea.** Din Constanța se scrie: Ploile torrențiale, ce au căzut luni în tot ținutul județului, au inundat liniile ferate între stațiunile Valul lui Traian, Murfatlar și Medgidia.

În com. Medgidia apa a pătruns în 40 case cea mai mare parte din ele, fiind proprietatea veteranilor, 20 din casele inundate s'au surpat. Torente de apă au smuls holde întregi de grâu, ducându-l în părțile Murfatlarului. Același dezastru a încercat și comunele Hancianca și Osmanca în părțile inundate a plecat dnul prefect Luca Oancea însoțit de d-l P. Dobrescu directorul prefecturii, spre a dispune asupra măsurilor ce trebuiesc luate pentru salvarea avutului locuitorilor.

Pagubele sunt incalculabile. S-a deschis o listă de subscripție pentru ajutorarea familiilor veteranilor, ale căror case au fost distruse de ploii.

— **Judecarea unei femei ucigașe.** Femeia ministrului francez Cailiaux, voin să-și apere bărbatul, împotriva căruia scria foarte mult un gazetar, s'a dus la acesta și l-a împușcat. A fost prinsă numai decât și acum i-se face judecată. Femeia are nădejdea să scape numai cu doi ani de temniță fiindcă ea spune că n'a voit să-l omoare.

— **Isprava unei femei curajoase.** În America femeile au mai multe drepturi ca pe la noi. Acolo și femeile se pot face orice le place, chiar și advocați pot fi sau judecătorese, ba și păzitoare la temnițele statului. Într-o slujbă de supraveghetorie a unei temnițe se afla și femeia Catarina David. Odată s'a întâmplat că prinsonerii nefiind mulțumiți cu mâncarea ce li se dădea s'au sculat împotriva păzitorilor în număr de vre-o o mie patru sute și urlau cât îi lăsu gura. Ba s'au și încăerat cu păzitorii, când sosi la fața locului supraveghetorea temniței, care, fără să se teamă de vre-o nenorocire păși în mijlocul celor încăerați și zise cu glas puternic prinsonerilor că dacă au ceva plângere împotriva cuiva atunci să-și trimeată pe 5 dintre ei, ca să-i spună și ei năcazurile ce le trag. La auzul vorbelor curajoasei femei încăerații s'au domolit și au făcut după cum i-a sfătuit stăpâna lor.

Sărăcilă spaima smeilor.

— POVEȘTE. —

(Urmare)

Smeul se duse la ceialți și le spuse ce a grăit Sărăcilă.

— Apoi să isprăvim cu el vorbi altul; însă mai întâi ar fi bine să aflăm ce poate ca nu cumva când l-om lovi să ne facă vreun rău.

Și smeii îl cercară mai întâi cât poate să mănânce. Și când se puseră ei la masă lui îi trimeseră un picior de bivol fript și o coadă de mușei și o furcă și un paloș și o pită cât o roată de car.

— Ce-s astea?

Smeul îi spuse că furca și paloșul e tacâm.

Să vedem, vorbi omul, dacă îi bună mâncarea d-voastră să încerc mai întâi. Și scoțându-și custura dela brâu, tăc. Tăc și din pâine și mănă el mănă; friptura era bună, de-și linge buzele, friptă numai în mirodenii cum numai smeii știau s'o facă. Și ospătă până se sătură, dar piciorul de bivol tot ca întreg rămase, că parcă pișcase numai din el. Iar smeii îl întrebă:

— Ce? Numai atâta ai mănecat?

— Nu-mi place, zise el, mai bine beau burduful cu apă.

— Ce ești nebun? — Ce vrei să ne lași fără apă? Atunci măcar să mi clătesc gura și luând o cofă care pentru ei era ca un păhar, sorbi jumătate din ea, se șterse cu măneca cămeșei, și se închină.

— Ce zici, bre omule, îl întrebă ei. Ce semne faci?

— Zic lui frate-meu sf. Ilie să vă trimeată o ploae să curețe lumea de niște nelegiuți ca voi, care nu știți să dați o mâncare unui om.

— Pentru numele Dumnezeului tău, să nu faci una ca asta se rugară ei.

— Mai bine dute de ne mai adă un burduf de apă.

— Omul, mai inimos, se duse într-o magazie mai întâi și controlând dădu de un hârleț, îl luă și târând și burduful după el plecă.

— De ce târai burduful? îl întrebă un smeul.

— Pentru că mi e rșine să duc punga asta în spate. Eu acasă la mine am unul din patru bivoli și tot nu mă duc eu cu el, ci am un copil de un an și acela îngrijește de apă.

— Dar hârlețul de ce-l porți pe umăr că-i mai ușor?

— Hârlețul, îl port că e de fier și strălucește și mi-aduce aminte de când eram ostaș și purtam sulită.

— Smeii să cutremurau și așa îngrijați vorbiră din ochi unul la altul.

Dar Sărăcilă parcă să dusesse să moară. Așa că smeul cel ce mai aduse apă, plecă în urma lui.

Când ce să-i deee văzul? omul nostru săpa împrejurul fântanei.

— Ce faci aici? îl întrebă smeul.

— Da ce am să stau, să vă bateți pe mica pre cias joc de mine și să mă tot trimeteți după o gură de apă. S'aduc în caltea fântăna cu totul și pace, și de s'o putea să vă și înec.

— Ce stai de vorbești om bun? lasă fântăna în pace. Noi crepăm de sete și d tale îți vine alte năzbătii.

— Bine zise sărăcilă. Da să știi că eu nu ți duc burduful și nu mai viu cu punga asta la apă. Când or auzii sătenii mei, că umblu cu nimicuri de astea, nici nu mă mai primesc în sat.

— Nu mai aduce nimic, îi vorbi smeul, și pace. De cât să cauți să ne omori, lipsă și umplând burduful cu apă îl luă pe spate și de frică îl puse și pe Sărăcilă deasupra.

li strașnic, vorbi înspăimântat Smeul fraților lui, săpa fântăna s'o aducă cu totul.

— Nu mai vorbi, ziseră toți. Bre! bre! Mare comedie. Acesta să știi că caută să ne ia zilele.

— Apoi așa a spus, doară că de a cea și caută să aducă fântăna că de s'ar putea să ne înec.

Va urma.

I. Dragoslav.

Expoziția de vite din Rodu.

În primăvara aceasta, s'a organizat a 23-a expoziție de vite de prăsilă, în comuna Rodu, din partea „Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiiului” unde au avut prilejul de a se convinge despre înaintarea ce-o face populațiunea română pe terenul cultivării raționale a vitelor.

Expoziția a fost prezidată de viceprezidentul Reuniunii dl Ion Chirca, primnotar în Săliște, asistat de secretarul Vic. Tordășeanu și de cassarul Romul Perian, căroră li s'a făcut primire deamnă.

Expoziția s'a ținut pe locul de lângă grajdul taurilor comunali, care, din acest prilej avea înfățișarea unui adevărat târg de vite, care de cari mai frumoase și mai bine îngrijite. Înainte de începerea lucrărilor expoziției, juriul a constatat lista generală și numărul exponenților ce a fost de 107, cu 120 capete de vite expuse. Dintre 107 exponenți, 80 au fost din Rodu, 10 din Poiana, 9 din Dobârca, 5 din Adoldul mare, și 3 din Apoldul român. Vitele expuse au aparținut rasei „Pinzgau”, cea mai mare parte încrucișare cu rassa ardeleană, un număr disparent de rassa „Pizgau” curată și de rassa Simenthal.

Înainte de a se compune lista premiilor, juriul a scos din șirul vitelor expuse 10 vaci, 10 junince și 10 vițele, pe cari comparându-le laolaltă, a statorit pe cele înaintate la decernarea premiilor, față în față cu cele mai frumoase vite. După aceea d-nul Chirca a tratat despre însușirile pe cari trebuie să le întrunească vitele bune de muncă, cele bune de prăsilă, cele potrivite pentru lapte și cele pentru îngrășat, scoțind la iveală și scăderile, de care trebuie să se fească pe cari economii de vite, le cam nesocotesc. Expunerile clare, instructive și interesante ale dlui Chirca, au fost urmărite cu mare atenție și mare băgare de seamă.

D-nul Chirca în fața exponenților, a membrilor din juriu și din comitetul aranjator, și-a dezvoltat conferința despre însemnătatea și foloasele lăptăriilor și a un-

tului, înlegătură cu dezvoltarea rațională a vitelor, cari sunt condiționate de soiul bun al vitelor, de hrana și îngrijirea ce li se dă. A ajuns la unica lăptărie românească, ce o au cei din Săliște, scoate în relief meritele ce și le-a câștigat în jurul acestei lăptării dl prprietor P. Drăgits. Trecând la îmbunătățirile introduse în gospodăria economilor de vite din Săliște, dela întemeierea lăptăriei încoace, stăruie asupra produsului untului escelent ce se face în lăptăria din Săliște, unde să lucrează peste 120 mii litri de lapte anual și încheie cu un apel cald, adresat economilor noștri de vite, de a alcătui cât mai număroase lăptării.

(În comit. Făgărașului încă s'a făcut un apel către economii noștri de vite, din partea vrednicului bărbat Stof sen. pentru înființarea unei lăptării centrale internaționale în Făgăraș, dar pietrile de moară încă nu sau mișcat, bine ar fi dacă ar porni. Cul).

Urmând distribuirea premiilor, raportorul jurului dl V. Tordășianu arată greutățile întâmpinate, apoi citește pe rând, pe cei premiați, cari își ridică premiile revenite. Din darea de seamă au aflat, că dl inspector Tiborcz, a destinat 20 cor. pentru harnicul îngrijitor al taurilor comunali din Rodu, iar Reuniunea a dat 2 premii în valoare de 10 cor. și 20 cor. pentru taurii expuși de comuna Rodu și Poiana; 29 premii, în valoare totală de 160 cor., pentru vaci 7 premii în valoare totală de 45 cor., pentru junince și 4 premii, în valoare totală de 23 cor., pentru vițele. S'au împărțit așa dar în total 258 cor. de Reuniune și 20 de inspectorat, rămânând a se adauga, din suma de 300 cor. destinată de Reuniune, prisosul de 42 cor. la fondul expozițiilor.

Da sau găsit mulți țărani la masa lungă din sala spațioasă a școlii unde s'au ținut vorbiri de încurajare și însuflețire pentru toți muncitorii țaranului român.

G. V.

Pentru viieri.

Subscrisul comitet, dorind să pregătească un tinăr în toate îndeletnicirile din viierit, și care să stea la dispoziția viierilor noștri, a hotărât să plătească din mijloacele Reuniunii române agricole sibiene taxa anuală, ce se cere pentru cercetarea școlii de viierit din Aiud (Nagyenyed), care ține 3 ani.

Condițiunile de primire la această școală, care începe la 1 Octomvrie n. c. sunt următoarele:

1. Tinerii, cari doresc să participe la această școală, să dovedească cu carte de botez, că au împlinit vârsta de 16 ani; să dovedească cu testimoniu școlar, că au absolvat cu succes cel puțin școala poporală, cu atestat medical (dela doctor), că sunt sănătoși și vigoșoși; cu atestatul primăriei comunei, în care s'au născut, că sunt morali, iar cu adeverință dela părinți sau dela tutori, iscălită în fața a doi martori și provăzută cu timbru de 1 coroană, că aceștia nu-l împiedecă dela absolvarea școlii.

Aceste dovezi, alăturate la o rugare de primire, scrisă în limba maghiară și adresată înaltului minister de agricultură, este a se trimite cel mai târziu până la 20 August n. c. la direcțiunea școlii de viierit din Aiud (M. kir. vinezeler iskola tekintetes igazgatoságának, Nagyenyed).

2. Subscrisul comitet mai cere, ca tinărul, care voește să cerceteze școala, să fie ficior de proprietar de viie din regiunea viticolă a comitatului Sibiiu, (din părțile în cari se lucră viia).

3. Să dea o declarațiune scrisă și subscrisă de beneficiantul tinăr și de părinții săi, prin care se îndatorează a sta (a lucra) după absolvare cel puțin 5 ani în comitatul Sibiiu, iar la din contră părinți să se oblighe, că vor înapoia ajutorul primit dela Reuniune.

4. Să dovedească cu o adeverință de primire a direcțiunii școlii că sunt primiți la școală.

RICHARD HENRY SAVAGE.

Principesa de Alasca

Traducerea de Valeriu Crișianu.

(5). (Urmare).

Lefranc i-a dat un scaun să șadă mai pe urmă continuă:

— Grăește numai că îndată vor veni părălăbi de noapte. Spune-mi totul și mai repede.

Orloff și-a ridicat în sus privirea; tot amorul unei vieți pierdute se ogîndau în ochii lui plâpânzi. Străluceau ca ochi unui lup, când să întoarce contra aceluia, care îl alungă.

— Pierre, — îi zise el încet, — tu ce înseamnă: a iubi pe o femeie?

Francezul s'a cugetat câtva timp:

— La asta nu-ți pot răspunde. Femeile de clase sociale inferioare nu m'au fermecat nici când. Dar cunosc cercurile de Curte Cunosc pe demoni zimbitori, cu vocea lor lină și cu ochi lor îndrăzneți, cari sunt tot farmec răpitor. Ei m'au nimicit. Dar pentru aceea n'am iubit nici când! Eu încă n'am întâlnit o femeie, care să fie deamnă de aceia, ca un om să-și jerească pentru ea viața, onoarea și libertatea. Eu încă n'am aflat o femeie căruia așa fi voit să-i servesc

în întreaga mea viață. Cugetă-te la împrejurarea aceea: noi, emigrați francezi, pe cari vremurile grele ale anilor 93 ne-au alungat în Rusia, întotdeauna vom fi priviți aici numai ca oaspeți. Când a murit tatăl meu cu sabia în mână luptându-se în expediția polonă pentru Țar, atunci m'a trimis în o școală de marină. Intotdeauna am trăit singur. Nu, eu încă n'am iubit pe nime. Dar tu?

— Din clipa în care am văzut-o ea a fost pentru mine totul. Și încă și acum, încă și aici, — aud foșnetul rochiilor ei. Noaptea încă mă trezesc din vis, fiindcă în țara visurilor, în paradisul bieților robi, simț pe fruntea mea mâna ei. Din când în când aud și vocea ei. Imi șoptește în ureche: „Fedor!” Și mă trezesc în mizerie, pătimire și rușinare, Era tinără, drăguță, plăcută și numai foc și dragoste. Din clipa aceea am fost cuprins de o furie nebună, când în ochii ei frumoși am văzut, că licărește o nouă iubire pentru mine. Pierre tu n'ai văzut-o nici-când pe femeia aceea. După-ce eu și tu am plecat în două părți am fost atașat pe lângă persoana Țareviciului, care atunci a plecat în Cherson, ca să devie atamanul Cazacilor de lângă Don. Eu eram el, omul cel mai invidiat în întreg batalionul, — oftă odată Orloff.

— Da, — zise Lefranc, — pe vremea

aceea toți purtau pe buze numele lui Fedor Orloff. Lumea-mare nu ți-a destinat ție poziția, sângele, traiul tău ales și viitorul tău strălucit. Nu a ochit Țarevna pe seama ta, aceea...

— Nu-i mai spune numele, — l'a întrerupt Orloff deodată. — Lasă-mă, să pot uita faptul acela, că un mizerabil ca mine a sărutat oare-când mâna acelei femei.

După aceea cu o voce liniștită continuă:

— În societatea Țarului am ajuns în Caucaz. Eram tovarășul mai bun al Țareviciului când eșia la vânătoare, am luat parte la drumurile ascunse, pe cari le făcea prin văi sălbatică, ba am scăpat și viața Țareviciului, cu ocazia unei aventuri nebunatică. După-ce m'am reîntors în Capitală, nu mai atunci am început a deveni omul cel mai de invidiat la curtea cea splendidă. Tu atunci erai în Sevastopol. Așa cred, că după balul acela dela Paști nici nu ne-am mai întâlnit, da, după balul acela, la care contesa Nariscine a atras pe toate comorile Raiului în țara noastră ghețoasă, ca să procure o bucurie favoriților din societate aristocrată.

Lefranc zimbînd a clătinat ușor din cap.

După o scurtă cugetare Orloff continuă.

Deschidere de prăvălie.

Subscrisul aduce la cunoștința On. public, că a deschis în Brașov, strada Hirscher Nr. 2, o

Prăvălie de alimente, și coloniale

unde să capătă zilnic: **legume, zarzavaturi, delicatose, fructe sudice, conserve de legumi. DEPOU de pește sărat și proaspăt zilnic, Brânzeturi și unt fin zilnic proaspăt. Prețuri ieftine.** Serviciu prompt.

— Espedarea să face zilnic și cu poșta. — Rog Onor. public de a mă încredința cu prețurile comande.

George Moșoiu.
comerciant.

“**OLTEANUL**”, foaie săptămânală socială culturală și economică să află de vânzare la tutungeria Gh. A. Dușescu, București, Calea Victoriei 113. (vis-à-vis de pi'oa Amsei). — Pecum și la **LIBRĂRIA A. A. Stanciulescu**, Bulevardul Elisabeta Nr. 5. (Palatul Eforiei) București.

Nr. 550/914 not.

Publicațiune.

Primăria comunei Galați (lângă Făgăraș) aduce prin aceasta la cunoștință publică, că pentru a da în întreprindere edificarea caselor comunale pentru cuartir notarial, — ce se vor zidi în strada Principală Nr. 235 — va ținea în 9 August 1914 st. n. la 11 oare a. m. o licitațiune publică minuendă, în cancelaria notarială.

Prețul de strigare e 13047 cor. 56 fil. vadiul 10%. Înainte de începerea licitațiunii verbale se vor primi și oferte închise.

Planul și preliminarul de spese, precum și condițiunile mai detaliate să pot vedea în cancelaria notarială.

Galați, la 20 Iulie 1914.

Petru Lazar
primar.

Ioan Tulbure
notar.

La D-na văduvă

I. ESSIGMANN

Strada Oltului Nr. 118., se

primesc copii,

cu întreg viptul și
întregă întreținerea!

Incunoștințare!

Aduc la cunoștința On. public din loc și dela sate, că am deschis un **MAGAZIN DE VAR**, în Făgăraș, ulița Timarilor Nr. 20, unde vând VAR de prima calitate în mare și mic, cu prețurile cele mai ieftine. — Rugând binevoitorul sprijin, sunt cu stimă
Vasile Beclereanu.

INȘTIINȚARE.

Subscrisul aduce la cunoștința Onor. public, că în **Făgăraș, ulița Podului sub Nr. 46**, în casale proprii, unde și până acum a fost bine aranjat un

Atelier de Ferărie și Rotărie

pe care l'am aranjat cu **recvizite pentru fântâni și cu acarete economice**. Stă la dispoziție totdeauna gata **cară** întregi și **roate** din lemn de orice mărime, **mașini** de sămănat cucuruz și de **săpat**.

Rog onor. public, că la caz de trebuință la orice lucrări ce aparțin de brânșele aceste și ori-ce **reparaturi și fântâni** din nou făcute, a mă onore cu prețurile comande, care le eșcut solid și prompt cu prețurile cele mai moderate.

Rogându-mă de sprijinul binevoitor. Cu stimă,
Szepesi Sándor,
măestru ferariu, rotariu și fântânariu.

Avis fraților români!

Celor ce pleacă la Brașov, sau voese a trece sau vin din Regatul român, se nu uite a cerceta

Restaurantul Nr. 5,

din strada lungă (Brașov)

al D-ului **STEFAN SUCIU,**

unde să oferă mâncări gustoase, beuturi bune și curate, pe lângă prețuri modeste și serviciu prompt, precum și odăi pentru călători.

In atențiunea diletanților de teatru!

Acum a **apărut** și să poate căpăta

în editura tipografiei o frumoasă piesă teatrală istorică-dramatică, scrisă de dl profesor în pensiune din București, de origine din Poptelec (Transilvania) de **Ioan Pop Florantin**, cu titlul;

Resărit de Soare

(Tinerețea lui Ștefan-Cel-Mare).

Tablou istorico-dramatic, în 2 acte, în frunte cu clișeul lui Ștefan-Cel-Mare și în text intercalat portretul cu o schiță biografică a venerabilului profesor octogenar. Conține 0 pa g. format 8°, — Prețul 60 fill. plus porto.

Să poate comanda la Tipografia lui **CONSTANTIN POPP**, în Făgăraș. (Ung.)

Zarafia compatriotului nostru oltean a d-lui **Dumitru Pop (Dejenariu)**

din Brașov, strada Hirscher (teatru) o recomandăm tuturor acelor cari merg sau să reântorc din România.

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și excursioniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospetăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă, unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Diferite **Vinuri** indigene și streine.

Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și **țuică** curată.

Serviciu culanț. Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospetăria Națională, București.

Anunțuri și Reclame

se primesc cu prețuri ieftine la administrația foaiiei „**Olteanul**“ în Făgăraș str. Csăki nr. 3. cu prețurile cele mai ieftine.